the one indefinable and incomprehensible, the other the reverse. — In a passage of the *Śwetáśw. Upan.* ब्रह्म .... यस्मात्परं नापरमस्ति किंचित्, *Śankara* explains अपरम् = अन्यत्, but it is more probable that the words mean: 'than which there is nothing superior nor inferior' and merely express the incomparability of Brahman. ² In the *Vaiśeshika* philosophy the two correlative terms पर and अपर (superior and subordinate) express the notion of ᵃ· *absolute* (पर) and *relative* (अपर), when applied to the notion of सामान्य or *generality* (*Bhásháp.* सामान्यं द्विविधं प्रोक्तं परं चापरमेव च), *absolute* generality belonging to the notion 'to be' or 'existence' in general as including the notion of substance, quality and action (द्रव्यादित्रिकवृत्तिस्तु सत्ता परतयोच्यते), and *relative* generality to the notion 'genus' (परभिन्ना च या जातिः सैवापरतयोच्यते); the notion 'genus' again as including substances, qualities and actions being *absolute* or *relative* (see the meaning b.) (द्रव्यत्वादिकजातिस्तु परापरतयोच्यते); ᵇ· *more comprehensive* (पर) and *less comprehensive* (अपर), when applied to a substance (see द्रव्य); thus earth, water, fire, wind and the organ of thinking have amongst other qualities also that of *comprehending more* or *less* matter (क्षितिर्जलं तथा तेजः पवनो मन एव च। परापरत्वमूर्तत्वक्रियावेगाश्रया अमी; or परापरत्वसंख्याद्याः पञ्च वेगश्च मानसे); the eye seizes objects which amongst others have the quality of being *more* or *less comprehensive* (विभागसंयोगपरापरत्वस्नेहद्रवत्वपरिमाणयुक्तम् .... गृह्णाति चक्षुः); परापरत्व is therefore one of the *material* qualities (रूपं रसं स्पर्शगन्धौ परत्वमपरत्वकम्। द्रवो गुरुत्वं स्नेहश्च वेगो मूर्तगुणा अमी); ᶜ· *more remote* and *less remote*, when applied ᵃᵃ· to the notion of *space:* i. e. *far* and *near* (दूरत्वमन्तिकत्वं च दैशिकं परत्वमपरत्वं बोध्यम्; or यथा पाटलिपुत्रात्काशीमपेक्ष्य प्रयागः परः। पाटलिपुत्रात्कुरुक्षेत्रमपेक्ष्य प्रयागोऽपर इति), farness implying the idea of a more, and nearness that of a less extended area in contact with the sun (परत्वं — scil. दैशिकं — सूर्यसंयोगभूयस्त्वज्ञानतो भवेत्। अपरत्वं तदल्पत्वबुद्धितः स्यादितीरितम्); ᵇᵇ· to the notion of *time:* i. e. *old* and *young* (*Praśastapáda:* एकस्य द्रष्टुर्युवानमवधिं कृत्वा स्थविरे विप्रकृष्टबुद्धिरुत्पद्यते ततस्तामपेक्ष्य परेण कालप्रदेशेन संयोगात्परत्वस्योत्पत्तिरिति। स्थविरं चावधिं कृत्वा यूनि संनिकृष्टबुद्धिरुत्पद्यते ततस्तामपेक्ष्यापरेण कालप्रदेशेन संयोगादपरत्वस्योत्पत्तिरिति), old age implying the notion of prior, young age that of posterior existence with regard to the revolutions of the sun, i. e. the former implying the notion of more and the latter of fewer such revolutions (*Bhásháp.* दिवाकरपरिस्पन्दपूर्वोत्पन्नत्वबुद्धितः। परत्वमपरत्वं — scil. कालिकं — तु तदनन्तरबुद्धितः; comm.: यस्य सूर्यपरिस्पन्दापेक्षया यस्य सूर्यपरिस्पन्दोऽधिकः स ज्येष्ठः। यस्य न्यूनः स कनिष्ठः); time is thus the cause of understanding the notion of greater and lesser periods (कालः .... परापरत्वधीहेतुः). Comp. also अपेक्षाबुद्धि. E. अ neg. and पर.

III. Bahuvr. m. f. n. (-रः-रा-रम्) Than which there is nothing superior; supreme, absolute (for the formation comp. अनुत्तर, अनुत्तम); e. g. उभौ (scil. प्रकृतिपुरुषौ) अप्यनादी। उभावप्यनन्तौ। उभावप्यलिङ्गौ। उभावपि नित्यौ। उभावप्यपरौ। उभौ च सर्वगताविति (comp. for the meaning of अपर in this passage from *Suśruta* the following from *Gaurapáda*'s comm. on the verse 10 of the *Sánkhyakáriká:* तथाश्रितं व्यक्तम् (the discrete principle) अनाश्रितमव्यक्तम् (the indiscrete principle or Prakŕiti)। अकार्यत्वात्। न हि प्रधानात्किंचिदस्ति परं यस्य प्रधानं कार्यं स्यात्॥). अपर is used in this sense perhaps also in the instance p. 166, col. 1, l. 51. 52. E. अ priv. and पर.

अपरकान्यकुब्ज I. Karmadh. m. (-ब्जः) The western part of Kányakubja. E. अपर (see I. 1. 4.) and कान्यकुब्ज.
II. m. f. n. (-ब्जः-ब्जी-ब्जम्) Being in, belonging to the western part of Kányakubja. E. अपरकान्यकुब्ज, taddh. aff. अण्; (for the irregularity of this deriv. and its accent see अपर I. 1. 4.).

अपरकाय Tatpur. m. (-यः) The hind part of the body. (Not Karmadh., see अपर I. 1. 3.) E. अपर and काय.

अपरकार्ष्णमृत्तिक m. f. n. (-कः-की-कम्) Being in, belonging to the western part of Kŕishńamŕittiká (a village in an eastern part of India). E. अपरकृष्णमृत्तिका, taddh. aff. अण्; (for the irregul. of this deriv. and its accent see अपर I. 1. 4.).

अपरकाल Karmadh. m. (-लः) A later time; e. g. व्यादाय स्वपितीत्युपसंख्यानमपूर्वकालत्वात्। न वा स्वप्नस्यापरकालत्वात्. E. अपर and काल.

अपरकाशकृत्स्न Karmadh. m. pl. (-त्स्नाः) The pupils of Kaśakŕitsna which live in the west. E. अपर (see I. 1. 4.) and काशकृत्स्न.

अपरकाशि Karmadh. m. pl. (-शयः) The name of a people or country. E. अपर (see I. 1. 4.) and काशि.

अपरकुन्ति Karmadh. m. pl. (-न्तयः) The name of a people or country. E. अपर (see I. 1. 4.) and कुन्ति.

अपरकृष्णमृत्तिका Karmadh. f. (-का) The western part of Kŕishńamŕittiká, a village in the eastern part of India. (Comp. अपरकार्ष्णमृत्तिक.) E. अपर (see I. 1. 4.) and कृष्णमृत्तिका.

अपरक्त Tatpur. m. f. n. (-क्तः-क्ता-क्तम्) Discoloured. E. अप and रक्त.

अपरगोदान Karmadh. n. (?) (-नम्) (In Buddhistic cosmogony.) One of the four dwípas or continents which are in each of the innumerable earths, and the inhabitants of which have faces of the same shape as the continent in which they are born; the Aparagodána is in shape like a round mirror and 7000 Yojanas in extent, on the west of the Mahámeru which is in the centre of the earth and from its base to its summit 168,000 Yojanas in height; in this continent merit cannot be obtained. (Spence Hardy, Manual of Buddhism pp. 4. 449.) E. अपर and गोदान.

अपरचीन Karmadh. m. pl. (-नाः) The western Chinas. E. अपर (see I. 1. 4.) and चीन.

अपरज Tatpur. m. (-जः) (ved.) The fire that is to destroy the world; lit. 'born in future i. e. at the period of the destruction of the world'; opposed to पूर्वज or Hirańyagarbha who is born at the beginning of the world. (According to *Mahídhara:* अपरस्मिन्काले प्रलये कालाग्निरूपेण जातोऽपरजः.) E. अपर and ज.

अपरजन Karmadh. m. (-नः) A man living in the west. (The correctness of the word in this sense seems doubtful; comp. अपर I. 1. 4. and अपरपुरुष.) E. अपर and जन.

अपरता f. (-ता) The same as अपरत्व q. v. E. अपर, taddh. aff. तल्.

अपरताल Tatpur. n. (?) (-लम् ?) The western Tála, the name of a country. (अपरतालस्य explained: तदाख्यदेशस्य.) E. अपर (see I. 1. 4.) and ताल.